

***Statenstuk* 2009-368**

Kadernota uitvoering RSP/RSP-plus Drenthe

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie op 11 maart 2009
- provinciale staten op 18 maart 2009
- fatale beslisdatum: 18 maart 2009

Behandeld door mevrouw M.T.M. Leijn, telefoonnummer (0592) 36 53 63, e-mail m.leijn@drenthe.nl

Portefeuillehouder: de heer J.H. Bats

Inleiding

Op 19 november 2008 is een brief aan uw staten gestuurd om uw staten nader te informeren over de voortgang van de uitvoering van het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP). Deze brief is op 10 december 2008 in uw Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie besproken. In deze vergadering hebben wij toegezegd te komen met een nota die kaderstellend is voor de uitvoering van het RSP/RSP-plus. Uw staten willen graag meer duidelijkheid over de consequenties van de uitvoering van het RSP/RSP-plus voor de provincie Drenthe. In de Kadernota worden die in hoofdlijnen geschetst. Voorgesteld wordt om de nota zowel in uw Statencommissie Omgevingsbeleid te bespreken met de nadruk op de inhoud als in de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie vanwege de financiële implicaties.

Advies

1. Instemmen met de Kadernota uitvoering RSP/RSP-plus Drenthe.

Beoogd effect

Verkrijgen van uw instemming voor de programmatische samenwerking met de Drentse steden en de reservering van provinciale middelen op programmaniveau.

Argumenten

1.1. *De Kadernota is toegezegd aan uw staten*

In de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie is toegezegd dat uw staten een kaderstellende nota ter besluitvorming voorgelegd krijgen.

1.2. *Instemming van uw staten is nodig om verdere uitvoering te geven aan het RSP/RSP-plus*

Met de gemeenten Assen en Emmen is al een gezamenlijke organisatie opgezet om uitvoering te geven aan langjarige integrale gebiedsontwikkelingstrajecten. Met Coevorden wordt op korte termijn zo'n organisatie opgezet. De gemeenten hebben al richtinggevende stappen gedaan. Wil de provincie een serieuze partner zijn, dan moet ook de provincie die richtinggevende stappen doen en laten zien dat zij bereid is eigen middelen in te zetten.

1.3. *Er is op korte termijn duidelijkheid nodig over de inzet van de provincie*

Er is enige haast bij het verkrijgen van de instemming van uw staten voor de wijze van samenwerking en de programmatische reservering van middelen, omdat er al verdergaande samenwerking is aangegaan met de Drentse steden, met name Assen en Emmen, en de provincie binnen deze samenwerking als een betrouwbare partner wil opereren.

Uitvoering

Tijdsplanning

Het gaat om de start van een langjarige samenwerking. De uitvoering van het RSP loopt tot en met 2020.

Financiën

Zie recapitulatie (4.3) in Kadernota.

Voor de dekking van de uitvoering van de provinciale ambities in het kader van het RSP is in de Voorjaarsnota 2008 al een voorlopige reservering gedaan. In de Voorjaarsnota is aangegeven dat het structureel te ontvangen dividend van de Essent-aandelen (met ingang van 2008 jaarlijks € 6,7 miljoen) en het extra te ontvangen dividend 2008 (€ 2,3 miljoen) voorlopig wordt gereserveerd voor de cofinanciering van de projecten vanuit het Regiospecifiek Pakket. Gerekend tot en met 2020 gaat het om een bedrag van ca. € 90 miljoen. In geval van verkoop van de Essent-aandelen, zal een soortgelijk bedrag uit de opbrengst gereserveerd moeten worden.

Monitoring en evaluatie

Niet van toepassing.

Extern betrokkenen

Met name de vijf Drentse steden; met hen wordt een intensieve samenwerking aangegaan.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Toelichting Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn

Ter inzage in de leeskamer

Niet van toepassing

Assen, 29 januari 2009

Kenmerk: 5/5.1/2009000798

Gedeputeerde staten van Drenthe,

mevrouw A. Haarsma, voorzitter

mevrouw S. Weistra, plv. secretaris

jk/coll.

1. Introductie

Op 23 april 2008 hebben uw staten ingestemd met het Convenant Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) en de voorstellen voor de Drentse aandelen in de deelprogramma's, regionale cofinanciering en overtekening (Statenstuk 2008-319). In vervolg hierop hebben wij u geïnformeerd over de voortgang van de uitwerking in onze brief Voortgang uitwerking Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn van 19 november 2008. Onze brief is behandeld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 10 december 2008. In deze vergadering hebben wij toegezegd de kaders waarbinnen verdere uitvoering wordt gegeven aan het RSP en de daaraan gekoppelde gebiedsontwikkelingsprojecten (RSP-plus) ter besluitvorming aan uw staten voor te leggen.

In deze nota vragen wij uw instemming met de wijze waarop wij met de Drentse steden willen gaan samenwerken, geven wij de inhoudelijke kaders voor deze samenwerking aan en vragen wij uw goedkeuring voor de reservering van provinciale middelen ter cofinanciering van het RSP.

Met de uitvoering van het RSP staan wij aan de start van een intensief en langjarig proces van samenwerking met de Drentse steden ter versterking van de ruimtelijk-economische structuur en verbetering van de bereikbaarheid van Drenthe. De samenwerking op basis van partnerschap vraagt voortdurende afstemming van beleidsambities en prioritering van inzet van menskracht en middelen. Het is van belang om de kaders hiervoor aan het begin van het samenwerkingstraject vast te leggen. De samenwerking met Assen en Emmen krijgt op operationeel niveau al vorm. Beide gemeenten hebben inmiddels zelf vergaande besluitvormende stappen genomen en gaan dit jaar op onderdelen aan de slag met de concrete projectuitwerking c.q. de besteksvoorbereiding. Over de verdere samenwerking met Coevorden worden zeer binnenkort concrete afspraken gemaakt. De provincie zal op haar beurt duidelijkheid moeten geven over haar rol en inzet in deze processen. Wij kunnen daarbij niet wachten tot de gemeenten Hoogeveen en Meppel hun ruimtelijk-economische gebiedsontwikkelingsprogramma's hebben uitgewerkt en hierover besluitvorming heeft plaatsgevonden in de raden. Integendeel, gezien de mogelijke gevolgen van de kredietcrisis en de economische recessie, willen wij proberen projecten zo mogelijk te versnellen. De ontwikkelingen bij de gemeenten Assen en Emmen passen in de actualiteit waarin overheden proberen met investeringen in bijvoorbeeld bouw en infrastructuur een bijdrage te leveren aan de versterking van de economie. Wij zullen dit jaar bezien of met Hoogeveen en Meppel aanvullende afspraken kunnen worden gemaakt over samenwerking ter versterking van de ruimtelijk-economische structuur van die gemeenten.

2. Ambities

Zoals eerder aangegeven, willen wij de ambities ten aanzien van het RSP en de daarmee te realiseren doelen op het gebied van (regionale) bereikbaarheid en economische ontwikkeling in volle omvang handhaven. Dat betekent dat wij alle voorgenomen Drentse RSP-projecten willen uitvoeren, inclusief bereikbaarheidsprojecten die vallen onder de overtekening van het Regionaal Mobiliteitsfonds (RMF). Maar onze ambities gaan verder dan enkel de uitvoering van RSP-projecten. Wij staan een duurzame integrale aanpak voor van de stedelijke gebiedsontwikkeling. Dit is een programmatische aanpak volgens de benadering RSP-plus. Hierin worden versterking van de ruimtelijk-economische structuur, verbetering van de voorwaardenscheppende bereikbaarheid en duurzame ontwikkeling (sociaal, economisch, ecologisch) gecombineerd. De RSP-projecten dienen voor Assen, Emmen en Coevorden als katalysator voor een breder totaalprogramma, maar het zijn zeker niet de enige projecten. Voor Hoogeveen en Meppel wordt eveneens gestreefd naar een samenhangend programma voor gebiedsontwikkeling. Voor deze gemeenten zijn vanuit het convenant RSP geen middelen beschikbaar, met uitzondering van LMCA-(spoor)middelen voor de boogverruiming bij Hoogeveen. Financiering zal plaats moeten vinden vanuit lopende programma's en/of aanwending van nieuwe fondsen.

De gemeenten zijn eerstverantwoordelijk voor het formuleren van de ambities voor integrale gebiedsontwikkeling, het uitwerken van plannen en het verkrijgen van financiële middelen (zie ook de discussie over onze rol en taken in Amen is geen Amsterdam). Maar omdat de versterking van de ruimtelijk-economische structuur ook behoort tot de provinciale doelstellingen, willen wij de realisatie daarvan vormgeven in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenten. Deze samenwerking geldt de prioritering van beleidsdoelen, organisatorisch op bestuurlijk en ambtelijk niveau en inzet van financiële middelen.

De provincie zal voor de hele programmaperiode RSP 2008-2020 middelen moeten reserveren voor de ambities RSP-plus. Hierdoor laten wij onze inspanningsverplichting zien en geven wij aan dat de provincie een betrouwbare partner is. Deze reservering betekent geen carte blanche voor gemeentelijke projecten. De provinciale middelen worden beschikbaar gesteld op basis van concrete projectvoorstellen en alleen als de projecten bijdragen aan de realisatie van de provinciale doelen.

Het vereist durf van alle betrokken partijen om "ja" te zeggen tegen de hoge ambities zonder dat alles vooraf precies is vastgelegd en zonder dat resultaten volledig gegarandeerd zijn. Met de voorgestane aanpak regeren de raden en staten over hun lopende zittingsperiode heen. De gemeenten Assen en Emmen hebben deze stap gemaakt. Ook wij vinden dat nodig om nu op een slagvaardige manier een langdurige en programmatische samenwerking met de Drentse steden aan te kunnen gaan.

Aan uw staten wordt daarom goedkeuring gevraagd voor de beleidskaders en de financiële inzet op programmaniveau. Binnen deze kaders zullen wij de verdere planvorming en realisatie bevorderen. Financiële detaillering en concretisering van de provinciale bijdragen vindt plaats binnen de voortschrijdende begrotingen, Voorjaarsnota's en sectorale uitvoeringsprogramma's. Periodiek zullen wij verantwoording afleggen aan uw staten, mede afgestemd op het (half)jaarlijks voortgangsoverleg SNN-rijk over de uitvoering van het convenant RSP.

3. Inhoudelijke kaders

3.1. Integrale gebiedsontwikkeling Assen FlorijnAs

Met Assen zijn afspraken gemaakt over een gezamenlijke organisatie Integrale Gebiedsontwikkeling (IGO) FlorijnAs. De organisatie is medio 2008 gestart. Afspraken zijn gemaakt over de regionale cofinanciering van het RSP-onderdeel Bereikbaarheid met een totale omvang van ruim € 200 miljoen. De provincie draagt hieraan ca. € 13 miljoen bij (zie ook paragraaf 4).

Het totale programma IGO FlorijnAs heeft een investeringsvolume van ongeveer € 1 miljard. De hoofdlijnen van dit programma hebben we in onze informerende RSP-brief van 19 november 2008 beschreven. Onderdelen zijn Tweede fase Blauwe As, Stadsbedrijvenpark, Stationsgebied en Assen-Zuid. De gemeente is eerstverantwoordelijk voor de verdere uitwerking, besluitvorming, planning, voor het verkrijgen van cofinanciering, enz. De "plus"-onderdelen van de FlorijnAs worden op dit moment nader verkend. Het gaat om deelprojecten op het gebied van klimaat en energie, water, infrastructuur, sensortechnologie, recreatie en toerisme, bedrijventerrein, zorgcluster en landschap. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de mogelijke omvang van de provinciale cofinanciering is van de "plus" van de IGO FlorijnAs. Hierover zal in de komende Voorjaarsnota meer duidelijkheid worden verschaft.

3.2. Integrale gebiedsontwikkeling Emmen-Centrum

Ook met Emmen is een gezamenlijke organisatie IGO Emmen-Centrum - inclusief verplaatsing Dierenpark en Theater - opgezet. Er zijn afspraken gemaakt over de financiële inzet voor het RSP-project Bereikbaarheid Emmen met een totale omvang van € 60 miljoen. Wij zijn bereid hiervoor € 30 miljoen te reserveren (zie ook paragraaf 4).

Het totale programma IGO Emmen-Centrum/Dierenpark/Theater, zoals ook al beschreven in onze brief van 19 november 2008, bedraagt ca. € 468 miljoen. Het programma is opgedeeld in Hoofdstraat-locatie, Centrumplein en Nieuwe dierenpark/theater. Voor de "plus"-onderdelen hieruit, die bijdragen aan de realisatie van provinciale doelen hebben wij met de gemeente afgesproken € 40 miljoen te willen reserveren. Het gaat om onderdelen op het gebied van klimaat en energie, water, bereikbaarheid, sensortechnologie, ruimtelijke kwaliteit, werkgelegenheid en cultuur.

Deze reservering zal volgens schatting voor de helft kunnen worden gedekt uit bestaande provinciale programma's als Klimaat & Energie, Kennis werkt, enz. Voor het andere deel zullen nog aanvullende middelen gereserveerd moeten worden. Hiervoor zullen in de Voorjaarsnota voorstellen worden gedaan.

3.3. *Integrale gebiedsontwikkeling Coevorden-Stationsomgeving en Coevorden-Zuid*

De besluitvorming over de gezamenlijke organisatie IGO Coevorden-Stationsomgeving is op korte termijn voorzien. De verplaatsing van het NS-rangeerterrein is katalysator van deze planvorming en is onderdeel van het RSP-project Verbetering spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen (totale kosten € 69 miljoen., waarvan Coevorden Stationsomgeving € 36 miljoen.). Voor de regionale cofinanciering van de IGO Coevorden-Stationsomgeving wordt verwezen naar paragraaf 4. De kansen voor de "plus"-benadering moeten aanvullend in beeld worden gebracht.

De verbetering van de spoorlijn Zwolle-Emmen heeft tot doel een meer robuuste dienstregeling voor het personenvervoer (mede in aansluiting op de realisatie van de Hanzelijn) en het bevorderen van het (inter)nationale railgoederenvervoer van en naar Zuidoost-Drenthe, onder andere via de trimodale terminal Europark in Coevorden. Groei van het goederenvervoer per spoor heeft consequenties voor het ontwikkelingsperspectief van de bedrijventerreinen Coevorden-Zuid en de bijbehorende wegontsluiting. De gezamenlijke projectorganisatie brengt ook deze ontwikkelingen in beeld, inclusief de behoefte aan aanvullende investeringen. Deze investeringen vergen te zijner tijd financiële middelen buiten de RSP-kaders.

3.4. *Verbetering spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen 'overig'*

Het RSP voorziet, naast de verplaatsing van het NS-rangeerterrein Coevorden, in enkele maatregelen ter verbetering van de spoorlijn bij Ommen (spoorverdubbeling), Nieuw-Amsterdam (spoorverdubbeling) en Emmen-Zuid (nieuw NS-station en transferium). Totale kosten van Spoorlijn "overig" zijn € 33 miljoen. De maatregelen worden gerealiseerd volgens de zogenaamde "no regret"-aanpak, dat wil zeggen dat zij moeten passen in de in voorbereiding zijnde lange termijnvisie voor de spoorlijn. De studie wordt in de loop van dit jaar afgerond. Aansluitend worden de RSP-deelprojecten uitgewerkt en uitgevoerd. Voor de regionale bijdrage aan de RSP-projecten verwijzen wij naar paragraaf 4. Overigens is in het kader van het convenant Regionale exploitatie spoorlijn Zwolle –Emmen een bijdrage vanuit het rijk toegezegd. Deze is aanvullend op een rijksbijdrage RSP.

3.5. *Gebiedsontwikkeling Hoogeveen en Meppel*

Met Meppel en Hoogeveen zijn wij ambtelijk en bestuurlijk in gesprek. De bedoeling is dat ook met deze gemeenten een gezamenlijke inzet wordt gepleegd voor integrale en langjarige programma's voor de ruimtelijk-economische versterking. Zoals Assen en Emmen al gedaan hebben, zijn de gemeenten aan zet om hun ambities te verwoorden. De provincie zal dan bekijken in hoeverre deze ambities bijdragen aan provinciale doelen en in hoeverre de provincie mee kan financieren. Met deze voorstellen, waarin bevindingen uit Kansen voor de Zuidas zullen worden meegenomen, komen wij separaat bij u terug

4. Financiële kaders

Bij de behandeling van onze brief van 19 november 2008 in de statencommissie BFE van 10 december is gevraagd om een nadere detaillering van de financiële kaders. Deze treft u als bijlage (Toelichting Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (Financiële kaders).

Hieronder lichten wij deze kaders nog eens toe.

4.1. RSP-bereikbaarheid

De totale omvang van de Drentse projecten in het kader van RSP-bereikbaarheid bedraagt:

- Assen FlorijnAs		€ 201 miljoen
- Emmen-Centrum		- 60 miljoen
- Spoorlijn Zwolle-Emmen:		
- Coevorden Stationsomgeving	€ 36 miljoen	
- Spoorlijn "overig"	- 33 miljoen	
Subtotaal Zuidoost-Drenthe		- 69 miljoen
Totaal		€ 330 miljoen

(De gehanteerde bedragen zijn all-in, kasbedragen en prijspeil 2007, dat wil zeggen inclusief btw, voorbereiding en toezicht, onvoorzien en risico's.)

Onze ambitie is de realisatie van deze projecten, inclusief het Drentse aandeel in de overtekening van het Regionaal Mobiliteitsfonds (RMF). Op basis van noordelijke afspraken is Drenthe verantwoordelijk voor de cofinanciering door regionale overheden.

De dekking van de Drentse ambities RSP-bereikbaarheid is als volgt.

- Cofinanciering regio	€ 77,6 miljoen	
- Aandeel overtekening RMF	- 68 miljoen	
- Subtotaal regio Drenthe		€ 145,6 miljoen
- Rijksbijdrage		- 184,4 miljoen
Totaal		€ 330 miljoen

Voor de afzonderlijke projecten RSP-bereikbaarheid gelden de onderstaande beginselafspraken.

Bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Assen FlorijnAs

Dit project maakt in het convenant RSP deel uit van de Concrete projecten. Het convenant garandeert een RSP-bijdrage van € 221 miljoen. Op grond van regionale afspraken wordt gestreefd naar een inverdieneffect van € 20 miljoen ten gunste van het RMF-project Spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen. Kan de afgesproken functionele scope bereikbaarheid FlorijnAs niet worden gerealiseerd binnen het taakstellend budget van € 201 miljoen, dan wordt de RSP-bijdrage aangevuld tot maximaal de oorspronkelijke bijdrage van € 221 miljoen. Die aanvulling komt ten laste van het Drentse aandeel uit het RMF, in dat geval zou de overtekening van het RMF dus oplopen met € 20 miljoen.

Dekking van bereikbaarheid Assen FlorijnAs volgens de beginselafspraken tussen gemeente en provincie is als volgt.

- Gemeente	€	28 miljoen	
- Regiofonds Groningen-Assen	-	13 miljoen	
- Provincie	-	13 miljoen	
- EU (EFRO)	-	<u>1 miljoen</u>	
Subtotaal regio	€		55 miljoen
- Rijksbijdrage	-		<u>146 miljoen</u>
Totaal	€		201 miljoen

Van de provinciale bijdrage van € 13 miljoen is €2,8 miljoen al gedekt binnen de provinciale investeringskredieten Verkeer en Vervoer voor de verdubbeling De Haar en Stationsgebied Assen. Het restant à € 10,2 miljoen moet worden gedekt uit RSP-cofinanciering.

Bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Emmen-Centrum

Volgens de beginselafspraken tussen gemeente en provincie is de dekking van het RMF-project als volgt.

- Gemeente	€	20 miljoen	
- Provincie	-	<u>30 miljoen</u>	
Subtotaal regio	€		50 miljoen
- Rijksbijdrage	-		<u>10 miljoen</u>
Totaal	€		60 miljoen

Verbetering spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen, inclusief bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Coevorden-Stationsomgeving

Als gevolg van de beginselafspraken over het RSP-bereikbaarheid met Assen en Emmen resteren voor het project Spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen de volgende bijdragen:

- regionale cofinanciering	€	145,6 – 55 (Assen) – 50 (Emmen) =	40,6 miljoen
- Rijksbijdrage	-	€184,4 – 146 (Assen) – 10 (Emmen) =	<u>28,4 miljoen</u>
Totaal	€		69,0 miljoen

Voor onderdelen Station Emmen-Zuid en Transferium komt een provinciale bijdrage van € 4,5 miljoen ten laste van het Investeringsbudget Verkeer en Vervoer (Convenant bereikbaarheid Emmen). Verder wordt voorgesteld € 12,5 miljoen te reserveren uit provinciale RSP-cofinancieringsmiddelen.

In onze brief van 19 november 2008 hebben wij aangegeven ten behoeve van Zuidoost-Drenthe een substantiële provinciale bijdrage te willen leveren aan het wegwerken van de overtekening, waarbij wij uitgingen van een bedrag van €50 miljoen. Van deze €50 miljoen komt dus €30 miljoen ten goede aan Bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Emmen en €12,5 miljoen komt ten goede aan Verbetering spoorlijn Zwolle – Coevorden/Emmen. Daarnaast stellen wij voor om voortsnog €7,5 miljoen te reserveren als risicoafdekking voor het geval er onvoldoende wordt "inverdiend" op de Drentse projecten.

4.2. Ruimtelijk-economisch Programma RSP

Gezien de prioriteiten in ons collegeprogramma zullen de middelen voor het ruimtelijk-economisch Programma met prioriteit ingezet worden voor ruimtelijk-economische onderdelen van de IGO's FlorijnAs en Emmen-Centrum. De projecten die in aanmerking komen voor REP-middelen zijn op dit moment nog niet exact te duiden. Bijdragen uit het REP zullen worden toegekend op basis van concrete projectvoorstellen, waarbij inhoud en kwaliteit van belang zijn. Op grond van het convenant RSP en noordelijke afspraken is de provincie Drenthe voor het REP verantwoordelijk voor cofinanciering door regionale overheden voor in totaal ca. € 20 miljoen. Wij verwachten dat maximaal de helft hiervan van de provincie zal komen.

4.3. Recapitulatie provinciale bijdrage aan het RSP en RSP-plus

De provinciale bijdrage ten behoeve van het RSP volgens de beginselafspraken bedraagt:

Bereikbaarheid Assen FlorijnAs:

- Totaal: € 13,0 miljoen
- Waarvan € 2,8 miljoen al gedekt uit Investeringsbudget verkeer en vervoer
- € 10,2 miljoen ten laste van RSP-cofinanciering

Bereikbaarheid Emmen-Centrum:

- Totaal: € 30 miljoen ten laste van RSP-cofinanciering

Spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen/Coevorden Stationsomgeving:

- Totaal: € 17 miljoen
- Waarvan € 4,5 miljoen ten laste van Investeringsbudget verkeer en vervoer
- € 12,5 miljoen ten laste van RSP-cofinanciering

Ruimtelijk-economisch Programma:

- maximaal € 10 miljoen ten laste van RSP-cofinanciering

Totale provinciale bijdrage ten laste van RSP-cofinanciering bedraagt dan maximaal € 62,7 miljoen.

Voor de dekking van de uitvoering van de provinciale ambities in het kader van het RSP hebben wij in de Voorjaarsnota 2008 al een voorlopige reservering gedaan. In de Voorjaarsnota is aangegeven dat wij het structureel te ontvangen dividend van de Essent-aandelen (met ingang van 2008 jaarlijks € 6,7 miljoen) en het extra te ontvangen dividend 2008 (€ 2,3 miljoen) voorlopig willen reserveren in het Stimuleringsfonds Drentse projecten voor de cofinanciering van de projecten vanuit het Regiospecifiek Pakket. Gerekend tot en met 2020 gaat het om een bedrag van ca. € 90 miljoen. In geval van verkoop van de Essent-aandelen, zal een soortgelijk bedrag uit de opbrengst gereserveerd moeten worden.

De provinciale bijdragen voor RSP-plus:

IGO Emmen-Centrum: € 40 miljoen, waarvan volgens inschatting de helft uit lopende programma's kan worden gedekt.

De provinciale bijdrage voor de IGO's Assen, Coevorden, Hoogeveen en Meppel: nog te bepalen. Aanvullende voorstellen voor provinciale bijdragen voor in elk geval de IGO's Emmen, Assen en Coevorden worden in de komende Voorjaarsnota gedaan.

Personele inzet

Het aangaan van een partnerschap met de vijf Drentse gemeenten vergt ook van de provincie substantiële inzet van menskracht. Het gaat om grote complexe projecten, die langdurend zijn veel middelen vergen, integraal zijn en portefeuilleoverstijgend. Dit vraagt om mensen met specifieke competenties en expertise. Op dit moment wordt onderzocht of deze inzet binnen de bestaande formatie (kwalitatief en kwantitatief) kan worden gerealiseerd. Indien dat niet het geval is zullen in de Voorjaarsnota 2009 voorstellen worden opgenomen voor aanvullende formatie.

5. Risico's

Er wordt van uitgegaan dat de geschetste beginselafspraken met de gemeenten Assen, Emmen en Coevorden over de taakstellingen voor de regionale cofinanciering van het RSP en het wegwerken van de overtekening van het RMF gestand worden gedaan. Desondanks zijn aan het aangaan van dit soort langjarige partnerschappen en het programmatisch reserveren van middelen risico's verbonden. Risico's bij de hoge ambities voor de stedelijke gebiedsontwikkeling zijn het politieke en maatschappelijke draagvlak en de financiële haalbaarheid. Mogelijke financiële risico's zijn onder meer actualisatie van de kostenramingen op basis van nadere planuitwerking, vertraging van planprocedures, kostenverhogingen als gevolg van wettelijke eisen voor inpassing, marktontwikkelingen in de Grond-, Weg- en Waterbouwsector, het niet kunnen realiseren van het afgesproken inderdieneffect, extra kosten van regionale voorfinanciering en het onvoldoende kunnen dekken van de ambities van de "plus"-benadering.

Belangrijk is dat de betrokken gemeenten eindverantwoordelijk zijn voor het realiseren van de ambities RSP-plus. Dat geldt ook het risicomanagement voor de taakstellende financiële kaders. Overigens is duidelijk dat de gemeenten de risico's in de gebiedsontwikkelingsprojecten onderkennen en dat ze in samenspraak met hun raden afspraken maken over het "risicomanagement". Een goede ontwikkeling, waarbij wij ons zullen aansluiten maar waarbij wij er ook voor zullen waken dat onduidelijkheden gaan ontstaan over rollen en verantwoordelijkheden.

Een apart aandachtspunt is de verantwoordelijkheid van de provincies op basis van het convenant RSP voor het verkrijgen van voldoende cofinanciering van regionale overheden en van kennisinstellingen en marktpartijen voor het REP. Stelregel is dat de indiener van een REP-project zelf verantwoordelijk is voor het verkrijgen van cofinanciering. Eventueel provinciaal (mede-)belang zal op projectniveau beoordeeld worden.

De risico's zijn op dit moment moeilijk te kwantificeren. Het gaat om omvangrijke investeringsprogramma's met een lange tijdshorizon (2020), waarvan de deelprojecten vaak nog niet uitgewerkt zijn. Onze inzet is om de risico's beheersbaar te maken door toetsmomenten en momenten voor tussenbesluiten in te bouwen. In latere instantie, als kwantificering beter mogelijk is, zullen wij met voorstellen komen om voorzieningen te treffen ter afdekking van de risico's.

Aan uw staten wordt periodiek verslag gedaan van de voortgang van RSP-plus Drenthe, inclusief een steeds actuele risicoparagraaf.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 29 januari 2009,
kenmerk 5/5.1/2009000798;

BESLUITEN:

- I. de ambities zoals neergelegd in het Convenant Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) en de brief van de voorzitter van de Stuurgroep Zuiderzeelijn voor wat betreft de uitvoering van alle voorgenomen Drentse projecten te herbevestigen;
- II. te kiezen voor een duurzame integrale aanpak van gebiedsontwikkeling voor de vijf steden in de economische kernzones en daartoe een langjarig partnerschap met de steden aan te gaan;
- III. voor de cofinanciering en overtekening van het bereikbaarheidsdeel van het RSP en voor de cofinanciering van het REP een provinciale bijdrage van maximaal € 62,7 miljoen te reserveren;
- IV. de provinciale bijdrage van € 62,7 miljoen te dekken uit de middelen die beschikbaar komen uit het structureel te ontvangen dividend van de Essent-aandelen (gedurende 2008-2020 jaarlijks € 6,7 miljoen) en het extra te ontvangen dividend 2008 (€ 2,3 miljoen), dat wordt gestort in het Stimuleringsfonds Drentse projecten, dan wel uit de opbrengst van de verkoop van Essent-aandelen;
- V. de middelen voor het Ruimtelijk-economisch Programma RSP geconcentreerd in te zetten in de NG4-steden Assen en Emmen;
- VI. als risicoafdekking voor het niet behalen van de beoogde inverdieneffecten vooralsnog voor Zuidoost-Drenthe € 7,5 miljoen te reserveren uit de Essent-dividenden 2008-2020;
- VII. gedeputeerde staten op te dragen bij de Voorjaarsnota 2009 met nadere voorstellen te komen voor de resterende dekking van de "Plus"-ambities voor Assen, Emmen en Coevorden;
- VIII. gedeputeerde staten op te dragen bij de Voorjaarsnota en de Begroting te rapporteren over de voortgang.

Assen, 18 maart 2009

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

jk/coll.

Toelichting Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (Financiële kaders)

Toelichting

In het navolgende wordt in detail aangegeven, welke de kosten zijn die met de uitvoering van het bereikbaarheidsdeel van het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) samenhangen (tabel 1), hoe de dekking van deze kosten is geregeld (tabel 2) en hoe deze dekking is verdeeld over de verschillende partijen (tabel 3). Het gaat bij dit laatste om de verdeling tussen Rijk en Regio, waarbij ook een nadere verdeling over de partijen in de regio wordt gepresenteerd. In tabel 4 wordt nader ingegaan op de dekking van het Ruimtelijk Economisch Programma (REP). Tenslotte wordt in de tabellen 5 en 6 nader ingegaan op de provinciale cofinanciering.

Deze tabellen sluiten aan bij de bijlage bij de brief van 18 november 2008 (Voortgang uitwerking Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn) met dien verstande, dat in deze brief Cofinanciering Regio en Overtekening Regionaal Mobiliteitsfonds (RMF) als afzonderlijke dekkingsmiddelen zijn beschouwd. In de navolgende overzichten zijn Cofinanciering Regio en Overtekening RMF als een geheel opgenomen onder de noemer Regionale Cofinanciering.

Tevens is nader ingegaan op de samenhang en samenloop met (projecten uit) het Investeringsbudget Verkeer en Vervoer, andere Rijksbijdragen en bijdragen van de provincie Overijssel.

1. Kosten RSP – Bereikbaarheid (€ mln.) per project

Project	Kosten	
Gebiedsontwikkeling Assen - Florijnas		201
Gebiedsontwikkeling Emmen - Centrum		60
Regio Zuidoost Drenthe		
Gebiedsontwikkeling Coevorden - Stationsomgeving	36	
Verbetering Spoorlijn Zwolle – Coevorden/Emmen "Overig"	33	
Subtotaal Zuidoost Drenthe		69
Totale kosten		330

2. Dekkingsmiddelen RSP – Bereikbaarheid (€ mln.) als totaal

Dekkingsmiddel	Dekking	
Cofinanciering Regio	77,6	
Overtekening RMF	68	
Subtotaal Regio Drenthe)		145,6
Rijksbijdrage		184,4
Totale kosten		330

3. Dekking RSP – Bereikbaarheid (€ mln.) per project

3.a. Rijksfinanciering (€ mln.)

Project	Rijk		
	Concrete projecten	Regionaal Mobiliteitsfonds	Totaal Rijk
Assen -Florijnas	146		146
Emmen - Centrum		10	10
Coevorden - Stationsomgeving		28,4	28,4
Spoorlijn Zwolle – Coevorden/Emmen			
Totaal	146	38,4	184,4

3.b. Regionale Cofinanciering (€ mln.)

Project	Regio					
	gemeente	provincie		Regiovisie Gron./Assen	OP EFRO	Totaal Regio
		RSP-cofinanciering	Investerings-budget V&V			
Assen -Florijnas	28	10,2	2,8	13	1	55
Emmen - Centrum	20	30				50
Coevorden - Stationsomgeving	16,25	12,5	4,5			33,25
Spoorlijn Zwolle – Coevorden/Emmen						
Subtotaal	64,25	52,7	7,3	13	1	138,25
Bijdrage van Rijk in het kader van het <u>Convenant Overdracht exploitatie Spoorlijn Zwolle – Emmen</u> , Rijksbijdrage voor het <u>Station Emmen Zuid</u> en <u>Bijdrage van de Provincie Overijssel</u> *)						7,35
Totaal						145,6

*) Hoewel het hier grotendeels gaat over Rijksbijdragen mogen deze in casu als Regiobijdragen worden aangemerkt.

Noot:

Een financieel risico voor Zuidoost Drenthe vormt het niet realiseren van inverdieneffecten op projecten. In dat geval loopt de benodigde Regionale Cofinanciering op. Vooralsnog wordt hier voor Zuidoost Drenthe een risicovoorziening getroffen van €7,5 mln.. Met deze risicoreservering komt de totaal gereserveerde Regionale Cofinanciering voor Zuidoost Drenthe op (€30 mln. + €12,5 mln. + €7,5 mln.) €50 mln. Dit bedrag komt overeen met de in de brief genoemde €50 mln. Dit bedrag is toen gelabeld aan overtekening. In de huidige nota zijn zoals bovenvermeld regionale cofinanciering en overtekening onder een noemer gebracht.

3.c, Rijks-en Regionale cofinanciering: totalen (€mln.)

Project	Rijk	Regio	Rijk en Regio
Assen -Florijnas	146	55	201
Emmen - Centrum	10	50	60
Coevorden - Stationsomgeving	28,4	40,6	69
Spoorlijn Zwolle – Coevorden/Emmen		(33,25 + 7,35)	
Totaal	184,4	145,6	330

4. Dekking RSP – Ruimtelijk-Economisch Programma (€mln.) als totaal

Rijksbijdragen met Rijkssturing	Rijksbijdragen met Regiosturing	Regionale cofinanciering (overheden)		Regionale cofinanciering (niet – overheden)	Totaal
		provincie	gemeenten	Markt en kennisinstellingen	
			18		
30	25	maximaal: 10	minimaal: 8	38	111*

*) In dit bedrag zit verdisconteerd de overheveling van € 25 mln. naar het project Spoorlijn Zwolle – Coevorden/Emmen

5. Provinciale cofinanciering RSP-plus (€mln.)

Project	Bijdrage
Assen -Florijnas	pm *)
Emmen - Centrum	40 **)
Coevorden - Stationsomgeving	pm *)
Spoorlijn Zwolle – Coevorden/Emmen	
Meppel en Hoogeveen	pm **)
Totaal	40** + pm*+ pm**)

*) Bedragen nader te bepalen per project waarbij als voorwaarde geldt dat er sprake is van provinciale doelrealisatie

***) Voor minimaal de helft te financieren uit bestaande budgetten en bedragen nader te bepalen per project, waarbij als voorwaarde geldt, dat er sprake is van provinciale doelrealisatie

6. Resumé Totale provinciale RSP en RSP-plus cofinanciering

Onderdeel	randvoorwaarde	Provinciale cofinanciering
Regionale Cofinanciering Bereikbaarheid		52,7
Cofinanciering REP		< 10
Cofinanciering RSP-plus (Emmen)	Voor minimaal de helft te financieren uit bestaande budgetten en bedragen nader te bepalen per project, waarbij als voorwaarde geldt dat er sprake is van provinciale doelrealisatie	40
Cofinanciering RSP-plus (Assen en Coevorden)	Bijdragen nader te bepalen per project waarbij als voorwaarde geldt dat er sprake is van provinciale doelrealisatie	pm
Cofinanciering RSP-plus (Meppel en Hoogeveen)	Voor minimaal de helft te financieren uit bestaande budgetten en bedragen nader te bepalen per project, waarbij als voorwaarde geldt dat er sprake is van provinciale doelrealisatie	pm
Risicoafdekking Zuidoost Drenthe		7,5
Totalen Essent dividenden 2008 - 2020		90